

SUOMENMAAN VIRALLINEN TILASTO.

XXIV.

AISTIVIALLISKOULUT.

4.

ALAMAINEN KERTOMUS

SUOMENMAAN AISTIVIALLISKOULUJEN

TOIMINNASTA

LUKUVUONNA 1897—1898.

KOULUTOIMEN YLIHALLITUKSEN ANTAMA.

HELSINGISSÄ 1900,

HELSINGIN SENTRAALIKIRJAPAINO JA KIRJANSITOMO OSAKEYHTIÖ.

Koulutoimen Ylihallituksen antama alainen kertomus Suomen aistivalliskoulujen toiminnasta lukuvuonna 1897—1898.

I. Yleiskatsaus.

Maan julkisten aistivalliskoulujen uudestaan järjestäminen on myöskin puheenaolevan lukuvuoden aikana jatkunut alkuaan vahvistetun järjestämissuunnitelman mukaan. Kun Kuopion kuuromykkäinkoulun uudet rakennukset eivät ehtineet lukuvuoden alkuun lopullisesti valmistua, on oppilaitokselle säädetyistä työjärjestyksestä täytynyt tehdä se poikkeus, että kouluun yhdistetty asumalaitos ei syyslukukaudella ollut voimassa, vaan kaikki oppilaat olivat sijoitetut täysihoitoon paikkakunnalla oleviin yksityisiin koteihin. Samallaisesta syystä on myöskin Helsingin sokeainkoulussa edellisen lukuvuoden lukujärjestystä seurattu.

Kun Ylihallitus Kirkollisasiain-toimituskunnan kirjeen johdosta maaliskuun 30 p:ltä v. 1897 alamaisuudessa ehdotti, että uusi suomenkielinen puhekoulu kuuromykkiä lapsia varten Oulun kaupunkiin perustettaisiin ja järjestettäisiin niin, että oppilaat jaettaisiin kahdelle rinnakkaisosastolle, joilla kummallakin olisi kahdeksanvuotinen oppimäärä ja oppilaiden vastaanotto tapahtuisi joka toinen vuosi, on Teidän Keisarillinen Majesteettinne helmikuun 22 p:nä v. 1898 annetulla armollisella julistuksella säätänyt, että edellä mainittuun kaupunkiin on luokka luokalta, alkaen syksyllä 1898, perustettava suomalainen puhekoulu kuuromykkiä lapsia varten, järjestettynä sillä tavalla kuin kesäkuun 30 p:nä v. 1892 annetussa armollisessa julistuksessa Turun ja Kuopion puhekouluista lähemmin määrätään, kuin myöskin, että laitokseen nähden on seuraavaa vuosirahansääntöä noudatettava.

Vuosirahansääntö Oulun kuuromykkäinkoulua varten:

Johtajan palkka, paitse vapaata asuntoa lämmön kanssa, ...	<i>Smc.</i>	3,600: —	
3 opettajan palkka à 2,000 mk.		6,000 —	
vuokratrahoja à 500 »		1,500: —	» 7,500: —
Asumalaitoksen johtajattaren palkka, paitsi vapaata asuntoa lämmön ja ruoan kanssa asunalaitoksen pöydässä			» 1,600: —
4 opettajattaren palkka à 1,600 mk.		6,400: —	
vuokratrahoja à 300 mk.		1,200: —	» 7,600: —
Rahamääräys tuntiopettajain palkkaamiseksi voimistelussa ja käsitöissä, 78 tuntia viikossa à 60 mk.			» 4,680: —
Opetustarpeihin, työaineisiin sekä kirjastoon			» 1,000: —
Palvelusväkeä varten			» 1,800: —
Lääkäriin palkkio ja läkkeisiin			» 500: —
Ruuanpitoon ja oppilasten majoitukseen à 200 mk, arviolta			» 18,000: —
Lämpöön ja valaistukseen sekä sekalaisiin menoihin, arviolta			» 3,000: —

Muist. I. Jos koulun johtaja on nainen, tekee hänen palkkansa 80 % siitä mitä miespuoliselle johtajalle ylempänä on määrätty.

Muist. II. Suhde opettajain ja opettajattaren lukumäärän välillä saattaa asiainhaarain mukaan vaihdella, kuitenkin niin, että jokaisessa koulussa pitää olla sekä miehiä että naisia.

Muist. III. Säädettyt palkankorotukset opettajistolle maksetaan Koulutoimen Ylihallituksen ilmoituksen jälkeen.

Muist. IV. Ruuanpidosta ja täysihoidosta karttuneet oppilasmaksut toimitetaan lääninrahastoon Oulussa, ja menevät ne yleisiin valtionvaroihin.

Kun K. Senaatti valtuutettiin ryhtymään niihin toimenpiteisiin, jotka yllämainitun päätöksen toteuttamiseksi huomataan tarpeelliseksi, on K. Senaatti, sitten kun Kirkollisasiain-toimituskunta oli joulukuun 7 ja 31 p:nä antamissa kirjeissään käskennyt Ylihallitusta K. Senaatille ehdottamaan tonttipaikkaa uutta koulua varten ja laatimaan luettelon tarvittavista huoneustoista sekä ryhtymään toimiin, että sopiva huoneusto mainitulle koululle lukuvuodeksi 1898—1899 saadaan vuokratuksi, velvoittanut Ylihallituksen laatimaan ja K. Senaattiin lähettämään ehdotuksen koulun vuosirahansäännöksi lukuvuotta 1898—1899 varten kuin myöskin ehdotuksen tarpeellisten huonekalujen, kaluston ja opetusvälikappaleiden hankkimisesta, jonka ohessa Ylihallituksen toimeksi annettiin K. Senaattiin toimittaa muut ehdotukset ja suunnitelmat, joita katsotaan välttämättömäksi, että puheena oleva koulu voisi alkaa toimintansa lukuvuoden 1898—1899 alussa. Tämän johdosta on Ylihallitus kirjjeessä helmikuun 25 p:ltä 1898 Kirkollisasiain-toimituskuntaan lähettänyt vuokra-

sopimusehdotuksen, jossa merikapteeni J. Tornberg ilmoittaa olevansa halukas vuokraamaan kuuromykkäinkoululle tarvittavan huoneuston lukuvuodeksi 1898—1899, sekä sen ohessa alamaisessa kirjeessä maaliskuun 22 peltä 1898 Keisarillisen Senaatin tutkittavaksi ja vahvistettavaksi jättänyt ehdotuksen laitoksen vuosirahansäännöksi samaa lukuvuotta varten.

Kun Teidän Majesteettinne on armossa myöntänyt, että yleisistä varoista saadaan 334,000 markkaa käyttää oman talon rakentamista varten Turun kuuromykkäinkoululle, on K. Senaatti Kirkollisasiain-toimituskunnan marraskuun 16 p. 1897 Ylihallitukselle lähettämän kirjeen mukaan samana päivänä hyväksynyt ja vahvistanut yleisten rakennusten Ylihallituksen laatimat piirustukset puheenaolevan oppilaitoksen huonecustorakennusta varten ja käsenyt mainitun Ylihallituksen niiden mukaan teettämään rakennustyöt.

Kun K. Senaatti on Mikkelin kaupungin valtuusmiesten anomuksesta suostunut sellaiseen muutokseen mainitun kaupungin rakennuskaavassa, että sen kautta kaupungin siellä olevan kuuromykkäinkoulun rakennuksia varten myöntämä rakennusala saa sopivamman muodon ja tarkoitusta varten määrätyt rakennustontit yhdistetään yhdeksi rakennusalaksi, on Teidän Keisarillinen Majesteettinne, Kirkollisasiain-toimituskunnan heinäkuun 21 p. 1898 Ylihallitukselle lähettämän kirjeen mukaan, armossa myöntänyt tarpeellisten rakennusten teettämistä varten mainitulle koululle 230,100 markkaa maksettaviksi yleisistä varoista vuosina 1898 ja 1899, jonka ohessa Keisarillinen Senaatti on hyväksynyt ja vahvistanut yleisten rakennusten Ylihallituksen laatimat piirustukset ja kustannusehdotuksen sekä käsenyt mainitun Ylihallituksen niiden mukaan teettämään rakennustyöt.

Yleisten rakennusten Ylihallituksen alamaisesta ehdotuksesta on K. Senaatti Kirkollisasiain-toimituskunnan huhtikuun 26 p. 1898 Koulutoimen Ylihallitukselle lähettämän kirjeen mukaan käsenyt ensinmainitun Ylihallituksen jo kesällä v. 1898 alkamaan Kuopion sokeainkoulurakennusten rakennuttamisen, seuraten ennen vahvistettuja piirustuksia, sekä tarkoitusta varten määrännyt etumaksuna annettavaksi 40,000 markkaa.

Vuodeksi 1898 määrätyt opetuksenkuuntelurahat henkilöitä varten, jotka haluavat valmistautua maan kuuromykkäinkoulujeno pettajiksi, on Ylihallitus jakanut siten, että pappismies H. K. Sipilä, kansakoulunopettaja J. O. Korpela ja ylioppilas Ebba Björklund ovat kukin saaneet 800 markkaa sekä ylioppilas A. J. Helin 600 markkaa.

Saman vuoden varalle määrätyt matka-apurahat maan kuuromykkäin- ja sokeainkoulussa palvelevia opettajia ja opettajattaria varten on K. Senaatti Kirkollisasiain-toimituskunnan maaliskuun 29 p. 1898 antaman kirjeen mukaan jakanut siten, että koetteeksi määrätty opettaja Mikkelin kuuromykkäinkoulussa O. Reponen on saanut 700

markkaa, koetteeksi määrätty opettaja Turun kuuromykkäinkoulussa E. J. Pesonen 700 markkaa sekä opettajatar Mikkelin kuuromykkäinkoulussa, rouva A. Savolainen 600 markkaa.

Tietopuoliset ja käytännölliset kokeet vakinaisen viran saamista varten aisti-viialiskouluissa ovat seuraavat henkilöt suorittaneet: neiti M. Kahelin johtajattaren ja opettajattaren virkoihin kuuromykkäinkoulussa yli-ikäisiä kuuromykkiä varten; kansakoulunopettaja E. J. Pesonen opettajan virkaa varten sekä neidet J. Dahlström, S. Liljefors, A. Pulkkinen ja M. af Forselles opettajattaren virkoja varten kuuromykkäinkouluissa, joissa opetetaan puhemetoodin mukaan; neidet J. Koskinen, E. Kepplerus ja A. Ekholm opettajattaren virkoihin kuuromykkäinkouluissa yli-ikäisiä kuuromykkiä varten sekä neidet L. Wikman, H. Hahl ja A. Kansanen opettajattaren virkoihin sokeainkouluissa.

Ylihallituksen esityksestä on K. Senaatti Kirkollisasiain-toimituskunnan maaliskuun 15 p. 1898 antaman kirjeen mukaan myöntänyt yleisistä varoista 700 markkaa ruotsinkielisen lukukirjan painattamiseksi sokeille sekä samoin 700 markkaa Helsingin ja Kuopion sokeainkouluissa käytettäväksi aijotun suomenkielisen lukukirjan painattamista varten.

II. Erityiset koulut.

Porvoon kuuromykkäinkoulu.

Koulussa on puheenaolevana lukuvuotena ollut toimessa kolme luokkaa, jotka vastaavat 2:sta, 4:ttä ja 6:tta vuosiluokkaa. Oppilasmäärä on ollut 34.

Asumalaitokseen sijoitettuna on ollut 15 oppilasta.

Koulun johdosta on huoltapitänyt johtaja, filosofian kandidaatti K. O. Wichmann. Oppilaitoksen menoarvio lukuvuotta varten on vahvistettu 25,150 markaksi.

Asumalaitos on edelleenkin ollut sijoitettuna leskirouva Chr. Nyholmin omistamassa talossa, N:o 1 korttelissa 25 kaupungin uuden pohjakaavan mukaan. Vuokrasumma on 1,300 markkaa.

Kouluosastolle oli suomalaisen yhteiskoulun rakennuksesta 1,500 markan vuokrasummaa vastaan saatu 6 huonetta sisältävä huoneusto.

Kouluneuvoston jäseninä ovat olleet piispa H. Råberg (puheenjohtajana) oikeusneuvosmies Th. Lindh ja konsulin rouva H. Söderström.

Turun kuuromykkä-oppilaitos.

Oppilaitoksen osastosta yli-ikäisiä kuuromykkiä varten oli lukuvuoden alussa jällellä korkein luokka, vastaava 3:nnen luokan oppimäärää. Oppilaita oli tällä luokalla 11.

Kirjoitusosastosta oli IV ja IV B luokka toiminnassa. Näillä luokilla oli oppilaita 13. Koulun koko oppilasmäärä teki siis 24.

Lukuvuoden lopussa laskettiin oppilaitoksen kaikki oppilaat Herran Ehtooliselle sekä päästettiin pois oppilaitoksesta, joten se, toimittuaan neljäkymmentä vuotta maan kuuromykkien parhaaksi, aistivalliskoulujen uudestaan järjestämistä koskevan suunnitelman mukaan kokonaan lakkautetaan.

Oppilaitoksen opettajistona oli lukuvuoden kuluessa v. t. johtaja ja ensimmäinen opettaja, pastori A. E. Nordman, yksi vakinainen opettajatar, yksi v. t. opettaja, yksi apuopettajatar sekä 9 tuntiopettajaa ja opettajatarta.

Lukuvuoden lopussa asetettiin vakinainen opettajatar Lovisa Clementine Sahlberg lakkautuspalkalle, jolloin hänelle Kirkollisasiain-toimituskunnan kirjeen mukaan kesäkuun 9 p:ltä 1898 kahdeksi ensimmäiseksi vuodeksi vakuutettiin kaikki oppilaitoksen lakkautuessa nauttimansa palkkaedut, 2,200 markkaa vuodessa, sekä sen jälkeen 1,200 markan suuruinen vuotuinen eläke.

Laitoksen menosääntö oli lukuvuotta varten 12,650 markaksi vahvistettu.

Tarvittavat kouluhuoneet oli vuokrattu puutarhuri J. F. Luckin talosta. Vuokrasumma oli 1,750 markkaa.

Kouluneuvoston jäseninä ovat olleet kaupunginlääkäri tohtori B. G. Hahl (puheenjohtajana), rehtori K. A. Poppius ja rouva A. Rydman.

Turun kuuromykkäinkoulu.

Koulussa työskentelevien luokkien luku oli lukuvuoden aikana lisääntynyt kuudeksi. Niillä oli yhteensä 70 oppilasta.

Koulun yhteydessä olevaan asumalaitokseen oli 70 oppilasta sijoitettu.

Laitoksen johto on edelleenkin ollut uskottuna Turun kuuromykkä-oppilaitoksen v. t. johtajalle, pastori A. E. Nordmanille, jonka myöskin K. Senaatti on joulukuun 21 p. 1897 nimittänyt ja määrännyt koulun johtajaksi syyskuun 1 p:stä alkaen 1898.

Koetteeksi määrätyille opettajatarille, rouva S. Nordmanille ja neiti A. v. Schalienille on Ylihallitus lokakuun 7 p. 1897 ja toukokuun 21 p. 1898 antanut valtakirjat virkoihinsa.

Oppilaitoksen menosääntö oli täksi lukuvuodeksi vahvistettu 44,970 markaksi.

Asumalaitosta varten tarvittava huoneusto on vuokrattu talonomistaja J. Andellin talosta N:o 39 Itäisen pitkän kadun varrelta 2,000 markan suuruisa vuokrasummaa vastaan.

Kouluosastoa varten tarvittavat huoneustot on saatu Nordbergin perillisten talosta N:o 1 kymmenennessä korttelissa, toisessa kaupunginosassa 3,700 markan suuruisa vuokrasummaa vastaan.

Kouluille tarpeellisten huonekalujen ja kaluston ostamista varten on Kirkollisiasiain-toimituskunnalta maaliskuun 26 p. 1898 saapuneen kirjeen mukaan myönnetty 700 markan suuruisen rahamääräys.

Kouluneuvoston jäseninä ovat olleet kaupunginlääkäri B. G. Hahl (puheenjohtajana), rehtori K. A. Poppius ja rouva A. Rydman.

Mikkelin kuuromykkäinkoulu.

Lukuvuoden aikana on 5 luokkaa ollut toiminnassa. Niillä on ollut yhteensä 59 oppilasta. Tämänkin lukuvuoden alussa on koulun ensimmäiselle luokalle otettu paitsi Turun ja Kuopion puhekouluista siirrettyjä oppilaita myöskin sellaisia lapsia, jotka liian ikänsä vuoksi eivät ole päässeet maan suomenkielisiin puhekouluihin.

Kouluun yhdistetyssä asumalaitoksessa on 15 oppilaalle hoito annettu.

Oppilaitosta on johtanut opettajakandidaatti I. Savolainen, jonka myöskin K. Senaatti on joulukuun 21 p. 1897 nimittänyt ja määrännyt koulun johtajaksi syyskuun 1 p:stä alkaen v. 1898.

Vakinaisen viran on laitoksessa saanut kansakoulunopettaja K. Reponen, jonka Ylihallitus joulukuun 22 p. 1897 määräsi syyskuun 1 p:stä alkaen 1898 kahdeksi koetusvuodeksi koulun opettajana toimimaan.

Laitoksen vuosirahansääntö oli vahvistettu 36,050 markaksi.

Oppilaitokselle suorittamistaan erityisistä töistä on Lappeenrannan työvankila, Kirkollisiasiain-toimituskunnan kirjeen mukaan lokakuun 16 p:ltä 1897, saanut 505 markan suuruisen ylimääräisen rahamäärän.

Koulu ja sen asumalaitos ovat olleet sijoitettuna talonomistajain Aino ja Linda Lagerstamin taloon, N:o 47 Aleksanterinkadun varrella. Vuokraa on maksettu 3,200 markkaa. Sen lisäksi on kauppias O. Kirjalaisen talosta yksi huone 150 markan suuruisa vuokrasummaa vastaan kansliahuoneeksi vuokrattu.

Voimisteluharjoituksia on toimitettu lyseon voimisteluhuoneissa.

Kouluneuvoston jäseninä ovat olleet lehtori F. H. Alopæus (puheenjohtaja), sairaalanlääkäri E. A. Hillbom ja rouva A. Åkesson. Kun rouva Åkesson poistui paikkakunnalta, kutsui Ylihallitus kouluneuvoston jäseneksi rouva H. Sahlanin.

Kuopion kuuromykkäinkoulu.

Lukuvuoden aikana on koulussa ollut 97 oppilasta jaettuina 8 eri luokalle.

Laitosta on ohjannut johtaja Kustaa Killinen.

Valtakirjan virkoihinsa ovat vuoden kuluessa saaneet koetteeksi määrätty opettaja O. Koponen sekä opettajattaret L. Aschan ja A. Nyström.

Vuosirahansääntö oli vahvistettu 53,000 markaksi.

Kouluneuvoston jäseninä ovat olleet piirilääkäri Z. Valmari (puheenjohtajana), rehtori E. Winter, kauppias J. Löf, rouva J. Therman ja neiti B. Stenius.

Pietarsaaren kuuromykkäinkoulu.

Oppilaitoksessa on lukuvuoden kuluessa toiminut kolme ylenevää luokkaa, kullakin yksivuotinen oppimäärä. Sen lisäksi on ylläpidetty erityistä osastoa Porvoon puhekoulun koetusluokilta siirrettyjä oppilaita varten. Tällä osastolla on seitsenvuotinen oppimäärä. Laitoksessa on ollut kaikkiaan 34 oppilasta.

Opistoa on edelleenkin johtanut neiti A. Heikel, joka kuitenkin syyskuun 8 päivästä 1897 saman vuoden marraskuun 1 päivään saakka nautti virkavapautta, jolla ajalla laitoksen johto oli uskottu koetteeksi määrätylle opettajattarelle M. Anderssonille. Kun K. Senaatti on tehdystä pyynnöstä myöntänyt johtajatar A. Heikelille eron virastaan kesäkuun 1 päivästä 1898 sekä täyden, 3,600 markan suuruisen vuotuisen eläkkeen, on Ylihallitus v. t. johtajaksi kesäkuun 1 päivästä 1898 lukuvuoden loppuun asti määrännyt koevuosilla olevan opettajan P. Staden.

Laitoksen vuosirahansääntö on ollut vahvistettu 18,600 markaksi.

Kouluneuvoston jäseninä ovat olleet pormestari F. J. Forsén, filosofianmaisteri J. A. Bergman ja kappalainen J. Arvonen.

Jyväskylän kuuromykkäinkoulu.

Oppilaitokseen pyrkivien yli-ikäisten kuuromykkien suuren lukumäärän tähden, on se puheenaolevana lukuvuotenakin ollut jaettuna kahteen rinnakkaisosastoon, kummallakin kolme luokkaa ja yhteensä kolmevuotinen oppimäärä. Oppilaiden lukumäärä on ollut 90.

Koulua on ohjannut johtaja, pastori E. Luoma. Vakinaisen viran on siinä saanut neiti M. Kahelin, jonka Ylihallitus joulukuun 7 p. 1897 määräsi kahdeksi koetusvuodeksi koulun opettajattareksi. Apuopettajattareksi on Ylihallitus helmikuun 1 p. 1898 määrännyt opettajatarkokelaan, neiti E. Keppleruksen.

Opiston vuosirahansääntö oli lukuvuodeksi 1897—1898 vahvistettu 43,260 markaksi.

Koulu on puheenaolevana lukuvuotena ollut edelleenkin sijoitettuna talon-omistaja F. H. Öhmanin taloon Satama- ja Kulmakadun kulmassa. Vuokrasumma on ollut 3,000 markkaa.

Kouluneuvoston jäseninä ovat olleet seminaarinjohtaja, vapaaherra Y. K. Yrjö-Koskinen (puheenjohtajana), kaupunginlääkäri H. E. Nilsson, raatimies J. Castrén, kirkkoherra E. Cleve ja neiti A. Lilius.

Helsingin sokeainkoulu.

Koulun toimintaa jatkaessa on pääasiallisesti seurattu lähinnä edellisen lukuvuoden työsuunnitelmaa. Oppilaiden luku on noussut 42:teen. Ne ovat olleet jaettuna kahdelle valmistavalle ja kolmelle koululuokalle sekä yhdelle työosastolle. Oppilaista sai 30 opetusta suomen- ja 12 ruotsinkielellä.

Oppilaitosta on ohjannut johtajatar H. Ingman.

Vuosirahansääntö oli lukuvuodeksi 1897—1898 vahvistettu 38,758 markaksi.

Muutamien kalustojen toimittamisesta opetuslaitokselle on K. Senaatti Kirkollisiasiain-toimituskunnan tiedonannon mukaan Hämeenlinnan kuritushuoneelle ja työvankilalle myöntänyt korvausta 749 markkaa 4 penniä.

Oppilaitokselle tarpeellisen uuden kaluston ostamista varten on K. Senaatti Kirkollisiasiain-toimituskunnan kirjeen mukaan maaliskuun 15 p:ltä 1898 myöntänyt 14,093 markkaa.

Lämmittäjän palkkaamiseksi kesäkuukausiksi sekä puiden ostoa varten oppilaitoksen uuteen rakennukseen on K. Senaatti Kirkollisiasiain-toimituskunnan kirjeen mukaan huhtikuun 26 p:ltä 1898 myöntänyt 225 ja 750 markkaa.

Niiden kustannusten suorittamiseksi, jotka syntyvät oppilaitoksen muutosta uuteen rakennukseensa Kallion esikaupungin 1:llä linjalla on Kirkollisiasiain-toimituskunta elokuun 11 p. 1898 antamansa tiedonannon mukaan myöntänyt 576 markkaa 65 penniä.

Oppilaitos on edelleenkin ollut sijoitettuna taloon N:o 5 Maneesikadun varrella, jonka ohessa tyttöosastolle sekä koppien valmistusta varten on ollut erittäin vuokrattuja huoneustoja. Vuokraa on kaikkiaan maksettu 6,900 markkaa.

Kouluneuvoston jäseninä ovat olleet toimistotirehtöri O. B. Federley (puheenjohtajana) dosentti, tohtori G. A. Nordman, vapaaherratar E. Palmén, neiti R. Heikel ja vapaaherratar A. af Schultén.

Kuopion sokeainkoulu.

Oppilaitoksessa on lukuvuoden kuluessa ollut toimessa yksi valmistava, kaksi koulu- sekä kaksi käsityöluokkaa.

Oppilaita on ollut kaikkiaan 46.

Koulun ohjaajana on ollut johtaja, pastori K. Lyytikäinen.

Vuosirahansääntö oli lukuvuotta varten vahvistettu 39,350 markaksi.

Kun poikaosaston huoneuston korjaus päätetyn vuokrasitomuksen mukaan on valtion tehtävä, on Kirkollisasiain-toimituskunta kirjeen mukaan huhtikuun 6 p:ltä 1898, mainitun huoneuston puhdistamista varten myöntänyt 400 markkaa.

Tarvittavain opetusvälineiden ostamista varten on K. Senaatti Kirkollisasiain toimituskunnan kirjeen mukaan huhtikuun 19 päivältä 1898 myöntänyt 800 markkaa.

Oppilaitos on lukuvuoden aikana ollut sijoitettu samoihin yksityisten henkilöiden omistamiin huoneihin, joissa se oli edellisenäkin vuotena. Yhteenlaskettu vuokrasumma nousee 6,000 markkaan.

Kouluneuvoston jäseninä ovat olleet piirilääkäri Z. Walmari (puheenjohtaja), lehtori E. Winter, kauppias I. Löf, rouva J. Therman ja neiti B. Stenius.

III. Yksityisiä kouluja.

Kuopion työkoulu yli-ikäisiä sokeita varten.

Koulu on lukuvuoden loppuessa päättänyt toisen työvuotensa. Oppilaita on ollut 17, joista 9 miestä ja 8 naista. Uusia oppilaita oli näiden joukossa 9, 4 miestä ja 5 naista.

Opettajistona on ollut johtajatar L. Wikman sekä yksi mies- ja yksi naispuolinen käsityönopettaja sekä kaksi tuntiopettajaa. Opetusta on jaettu äidinkiellässä 6 tuntia, uskonnossa 24 t. laskennossa 1 t., kirjoituksessa 2 t., laulussa 1 t. ja käsityössä 40 tuntia viikossa. Naispuoliset oppilaat ovat sen lisäksi voimistelleet 2 tuntia viikossa.

Valtioapu on ollut 7,000 markkaa vuodelta.

Kouluneuvoston jäseninä ovat olleet piirilääkäri Z. Walmari (puheenjohtajana), lehtori E. Winter, kauppias I. Löf, rouva J. Therman ja neiti B. Stenius.

Oppilaitoksen johtokuntaan kuuluvat sokeakoulunjohtaja, pastori K. Lyytikäinen (puheenjohtajana), asumalaitoksen johtajatar A. Petander, vapaaherratar I. Boije, rouvat A. Saastamoinen ja A. Löf.

Perttulan kasvatuslaitos tylsämielisiä lapsia varten.

Puheenaolevaa lukuvuotta alkaessa oli kasvatuslaitoksessa 49 oppilasta, niistä 26 poikaa ja 23 tyttöä. Lukuvuoden kuluessa otettiin uusiksi oppilaksi 12 poikaa ja 4 tyttöä, jostavastoin 9 poikaa ja 8 tyttöä on saman ajan kuluessa laitoksesta eronneet. Vuodeksi 1899 jäi siis jällelle 48 oppilasta, niistä 29 poikaa ja 19 tyttöä.

Kasvatuslaitosta on edelleenkin johtanut filosofianmaisteri E. L. Hedman, joka sen ylläpidosta on yleisistä varoista saanut 34,885 markan suuruisen määrärahan.

Säännönmukaisen vuosikertomuksen vuodelta 1898 on johtaja tehnyt ja Ylihallitukselle lähettänyt.

Tähän liitetään vielä alamaissimmasti muutamia tilastollisia tauluja lukuvuodelta 1897—1898. Ne ovat valmistetut asianomaisten laitosten johtajain, Kirkollisiasiain-toimituskunnan helmikuun 19 p. 1894 lähettämässä kirjelmässä olevien määräysten mukaisesti antamien ilmoitusten pohjalla.

Helsingissä helmikuun 15 p. 1899.

Viran puolesta:

Valter Forsius.

I. Opettajien ja opettajattarien lukumäärä Suomen kuuromykkäin- ja sokeainkouluiissa lukuvuonna 1897—98.

Koulun laatu.	Koulu- paikka.	Opetus- metodi.	Opetus- kieli.	Opettajien ja opettajattarien lukumäärä.									Kaikki yhteensä.
				Vakinaisia ja koetteeksi määrättyjä.			Virkaatekeviä ja apulaisia.			Tuntiopettajia, käsityöopettajia.			
				Miehiä.	Naisia.	Yhteensä.	Miehiä.	Naisia.	Yhteensä.	Miehiä.	Naisia.	Yhteensä.	
A. Kuuromykkäinkouluja.													
Kuuromykkäinkoulu	Porvoo	puhe-	ruotsi	1	2	3	1	—	1	—	5	5	9
Kuuromykkäin oppilaitos	Turku	kirj.- ja viittaus-	suomi	—	1	1	1	2	3	7	2	9	13
Kuuromykkäinkoulu	Turku	puhe-	suomi	1	4	5	1	—	1	2	3	5	11
Kuuromykkäinkoulu	Mikkeli	kirjoitus-	suomi	—	3	3	2	—	2	2	4	6	11
Kuuromykkäinkoulu	Kuopio	puhe-	suomi	4	6	10	—	—	—	—	1	1	11
Kuuromykkäinkoulu	Jyväskylä	kirj.- ja viittaus-	suomi	2	1	3	—	3	3	2	2	4	10
Kuuromykkäinkoulu	Pietarsaari	kirj.- ja viittaus-	ruotsi	1	2	3	1	—	1	2	3	5	9
B. Sokeainkouluja.													
Sokeainkoulu	Helsinki	—	ruots. ja suomi	—	3	3	—	1	1	2	4	6	10
Sokeainkoulu	Kuopio	—	suomi	2	3	5	—	—	—	4	3	7	12

II. Kunkin opettajan ja opettajattaren osalle tulevien viikkotuntien

Koulun laatu.	Koulupaikka.	Osaston luokkien luku.
A. Kuuromykkäinkouluja.		
Kuuromykkäinkoulu	Porvoo	3
Kuuromykkäin oppilaitos	Turku	5
Kuuromykkäinkoulu	Turku	5
Kuuromykkäinkoulu	Mikkeli	4
Kuuromykkäinkoulu	Kuopio	8
Kuuromykkäinkoulu	Jyväskylä	6
Kuuromykkäinkoulu	Pietarsaari	3
B. Sokeainkouluja.		
Sokeainkoulu	Helsinki	5
Sokeainkoulu	Kuopio	5

1) Kevätlukukaudella 48¹/₂.2) » » 77¹/₂.3) » » 284¹/₂.

luku kuuromykkäin- ja sokeainkouluiissa lukuvuonna 1897—98.

Opetustuntia viikossa, joita hoitaa:												
Johtaja tai johtajatar.		Asumalaitoksen johtajatar.		Vakimainen, koetteeksi määrätty, apulais- tai virkaatoimittava opettaja ja opettajatar.			Käsityö- sekä tuntiopettajia ja opettajattaria.			Yhteensä viikkotuntia.		Koko summa.
Lukuvuonna.	Harjoitus-aineita.	Lukuvuonna.	Harjoitus-aineita.	Opettajien lukumäärä.	Lukuvuonna.	Harjoitus-aineita.	Opettajien lukumäärä.	Lukuvuonna.	Harjoitus-aineita.	Lukuvuonna.	Harjoitus-aineita.	
21	—	22	—	1	26	2	5	4	46	73	48	
6	—	—	—	3	78	—	9	—	70	88	90	178
12	—	—	—	6	153	11	4	—	56	165	67	232
20	—	20	—	3	85	47 ¹ / ₂	6	—	60	125	60	185
10	—	17	1	8	180	47 ¹ / ₂ ¹⁾	1	—	29	207	76 ¹ / ₂ ²⁾	283 ¹ / ₂ ³⁾
18	—	—	—	5	130	20	4	3	82	156	102	258
18	2	—	—	3	82	10	4	—	35	100	47	147
14	3	—	—	3	74	4	6	20	95	118	102	220
12	—	—	21	3	72	6	7	6	113	90	140	230

III. Viikotuntia kussakin luku- ja harjoitusaineessa kuuromykkäin- ja sokeainkoulussa lukuvuonna 1897—98.

Koulun laatu.	Koulun- paikka.	Luokka tai vuosiosasto.	Luku ja harjoitusaineita.											Yhteensä					
			Fröbelin laulukkeiä.	Uskonto ja tekstinseitys.	Äidinkieli.	Laskenta.	Mittausoppi ja kirjaintio.	Maantiede.	Historia.	Luonnontiede.	Havainto-opetus.	Kaunokirjoitus.	Voimistelu.		Kaavain.	Piirustus.	Laulu.	Soitanto.	Käsityöt ja ammatit.
A. Kuuromykkäinkouluja.																			
Kuuromykkäinkoulu (Puheskoulu)	Porvoo	II	—	—	20	2	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	5 (10)	32 (37)
		IV	—	3	18	4	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	5 (10)	37 (42)
		VI	—	4	15	4	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	5 (10)	39 (44)
Kuuromykkäin oppilaitos (Kirjoituskoulu sekä koulu yli-ikäisiä varten.)	Turku	III y. ikäisille	—	8	14	4	—	2	—	—	—	—	—	—	—	—	—	17 (8)	50 (41)
		IV B	—	8	14	4	—	2	—	—	—	—	—	—	—	—	—	17 (8)	50 (41)
		IV A	—	6	12	4	—	4	2	—	—	—	—	—	—	—	—	17 (8)	50 (41)
Kuuromykkäinkoulu (Puheskoulu)	Turku	I	—	—	23	2	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	6	36
		II	—	—	21	4	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	6	36
		III	—	3	21	4	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	6	40
		IV	—	6	17	4	—	2	—	—	—	—	—	—	—	—	—	6	40
		V	—	6	15	4	—	4	—	—	—	—	—	—	—	—	—	6	40
		VI	—	6	13	4	—	4	—	2	—	—	—	—	—	—	—	6	40
Kuuromykkäinkoulu (Kirjoituskoulu)	Mikkeli	I	—	—	21	2	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	8	37
		II	—	—	20	3	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	8	37
		III	—	2	18	3	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	8	39
		IV	—	4	18	4	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	8	40
		V	—	4	18	5	—	—	2	—	—	—	—	—	—	—	—	8	43

Kuuromykkäinkoulu (Puhkekoulu)	Kuopio	I	—	—	21	1	—	—	—	—	—	1	2	—	1	—	—	5	31	
		II	—	1	21	4	—	—	—	—	—	—	1	2	—	1 1/2	—	—	5 (8)	35 1/2 (38 1/2)
		III	—	1	20	4	—	—	—	—	—	—	1	2	—	2	—	—	5 (8)	35 (38)
		IV	—	3	16	4	—	2	—	—	—	—	1	2	—	2	—	—	6 (8)	36 (38)
		V	—	5	16	4	—	2	—	—	—	—	1	2	—	2	—	—	6 (8)	38 (40)
		VI	—	6	13	4	—	2	—	1	—	—	1	2	—	2	—	—	6 (9)	37 (38)
		VII	—	6	12	4	—	2	2	1	—	—	1	2	—	2	—	—	7 (8)	39 (40)
		VIII	—	6	12	5	—	2	2	2	—	—	—	2	—	2	—	—	7 (8)	40 (41)
Kuuromykkäinkoulu (Koulu yli-ikäisille)	Jyväskylä	IB	—	4	17	3	—	—	—	—	—	1	3	—	1	—	—	14	43	
		IIA	—	4	17	3	—	—	—	—	—	—	1	3	—	1	—	14	43	
		IIB	—	5	15	3	—	1	—	1	—	—	—	3	—	1	—	14	43	
		IIA	—	5	15	3	—	1	—	1	—	—	—	3	—	1	—	14	43	
		IIIB	—	5	25	3	—	1	—	1	—	—	—	3	—	1	—	7	43	
Kuuromykkäinkoulu (Koulu yli-ikäisille sekä kirjoituskoulu)	Pietarsaari	IIIA	—	5	25	3	—	1	—	1	—	—	3	—	1	—	—	7	43	
		IB	—	6	13	3	—	—	—	—	—	—	2	2	—	2	—	12 1/2	40 1/2	
		IA	—	6	17	3	—	—	—	—	—	—	2	2	—	2	—	12 1/2	44 1/2	
		II	—	6	13	3	—	2	—	2	—	—	2	2	—	2	—	12 1/2	44 1/2	
		III	—	6	13	3	—	2	—	2	—	—	2	2	—	2	—	12 1/2	44 1/2	
		IV	—	6	13	3	—	2	—	2	—	2	2	—	2	—	12 1/2	44 1/2		
B. Sokeainkouluja.																				
Sokeainkoulu	Helsinki	Valmist. B.	2	4	9	4	—	—	—	—	9	—	3	1	—	2	—	8	42	
		Valmist. A.	2	4	9	4	—	—	—	—	9	—	3	1	—	2	—	8	42	
		I	—	4	7	3	—	3	2	2	—	—	3	1	—	2	—	18	45	
		II	—	4	7	3	1	3	3	2	—	—	2	—	—	2	—	20	47	
		III	—	4	7	3	1	3	3	2	—	—	2	—	—	2	—	20	47	
		Työosasto	—	1	7	2	—	2	2	1	—	—	2	—	—	2	—	30	49	
Sokeainkoulu	Kuopio	Valmistava	—	5	8	4	—	—	—	—	3	—	2	2	—	2	—	8	34	
		I	—	6	8	4	—	3	—	—	3	—	2	2	—	2	—	12	42	
		II	—	5	7	3	1	3	3	2	—	—	2	—	—	2	—	19	47	
		III	—	2	4	2	—	1	2	1	—	—	3	—	—	2	—	32	49	
		Työosasto	—	1	2	1	—	—	—	1	1	—	—	—	2	—	2	40	50	

Muist. Missä kaksi lukua on samassa sarakkeessa, tarkoittaa edellinen mies- ja jällempi naisoppilaita.

IV. Kuuromykkäin- ja sokeainkoulujen vuosimäärärahat ja tulot, menot opetukseen, vuonna

Koulun laatu.	Koulun- paikka.	Tuloja lukuvuoden kuluessa.								Yhteensä tuloja lukuvuoden kuluessa. ¹⁾ ja ²⁾	
		Koulun määrärahat valtion varoista. ¹⁾		Lukuvuoden kuluessa kertyneitä korkoja.		Lukuvuoden kuluessa kertyneitä lahjoja, tosimuutoksia, myyjäis- ja op-pilastien tuloja y. m.		Kannettuja oppilasmaksuja vaatekassasta.			
		Smc.	ml.	Smc.	ml.	Smc.	ml.	Smc.	ml.		
A. Kuuromykkäinkouluja.											
Kuuromykkäinkoulu	Porvoo	23,320	—	1,183	40	776	86	—	—	25,280	26
Kuuromykkäin oppilaitos	Turku	10,900	—	—	—	2,649	18	—	—	13,559	18
Kuuromykkäinkoulu	Turku	39,270	—	712	54	96	15	40	—	40,118	69
Kuuromykkäinkoulu	Mikkeli	30,802	34	—	—	61	85	—	—	30,864	19
Kuuromykkäinkoulu	Kuopio	52,500	—	793	69	130	80	83	—	53,507	49
Kuuromykkäinkoulu	Jyväskylä	39,460	—	—	—	523	60	—	—	39,983	60
Kuuromykkäinkoulu	Pietarsaari	17,958	—	—	—	208	30	87	05	18,253	35
B. Sokeainkouluja.											
Sokeainkoulu	Helsinki	31,858	—	2,228	60	2,028	60	1,085	—	37,200	20
Sokeainkoulu	Kuopio	33,350	—	519	72	6,955	41	1,600	—	42,425	13

¹⁾ Tähän ei ole laskettu kuluja kouluhuoneistosta.

²⁾ Tähän ei ole laskettu oppilasmaksuja, missä ne vähentämättä maksetaan valtiolle.

vaatteukseen, kirjastoon, opetus- ja työkalustoon sekä muuhun kalustoon luku- 1897—98.

Menoja lukuvuoden kuluessa:				Yhteisiä menoja lukuvuoden kuluessa.				Lukuvuoden kuluessa kannettuja oppilasmaksuja.				Koulun korkoa kasvava päätona lukuvuoden alussa.				Koulun kirjasto.				Koulun muu kalusto.		Menoja lukuvuoden kuluessa.	
opetukseen, hoitoon y. m.		vaatteukseen.		oppilaille jaettuihin palkintoihin y. m.		Yhteisiä menoja lukuvuoden kuluessa.		Lukuvuoden kuluessa kannettuja oppilasmaksuja.		Koulun korkoa kasvava päätona lukuvuoden alussa.		Menoja lukuvuoden kuluessa.		Lukuvuoden aikana lisäeksi tulleita kirjoja, kirjoja lukuvuoden alussa.		Koulun opetus- ja työkalustoon kuluessa.		Koulun muu kalusto.		Menoja lukuvuoden kuluessa.			
Smc.	ml.	Smc.	ml.	Smc.	ml.	Smc.	ml.	Smc.	ml.	Smc.	ml.	Smc.	ml.	Smc.	ml.	Smc.	ml.	Smc.	ml.	Smc.	ml.		
21,822	15	408	60	30	—	22,260	75	2,485	—	30,826	31	536	110	95	—	155	—	—	—	27	—		
14,690	93	98	—	—	—	14,788	93	4,480	87	357	84	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—		
35,716	92	238	05	—	—	35,954	97	4,810	—	11,610	—	68	6	87	25	237	15	—	—	—	—		
33,721	76	59	14	—	—	33,780	90	3,735	—	199	83	104	11	—	—	627	63	499	—	—	—		
54,051	78	83	—	—	—	54,134	78	5,535	—	14,988	56	119	5	45	—	275	—	1,407	20	—	—		
39,460	—	504	30	19	30	39,983	60	5,980	—	—	—	37	22	49	05	43	65	40	20	—	—		
17,389	77	76	05	—	—	17,465	82	2,283	35	—	—	154	6	13	50	388	24	357	72	—	—		
38,758	—	1,951	54	1,387	11	42,096	65	4,295	—	50,557	71	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—		
33,817	51	1,620	60	4,881	46	40,319	57	2,240	—	11,660	69	554	33	155	62	201	25	775	40	—	—		

